

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

ครูผู้สอน ครูธีรสุด ฉำทรัพย์

เรื่อง ศิลปะในการเขียน

น่าเรียนสุขใจ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกขั้นตอนการสร้างผลงานจากการสืบค้นงานเขียนแล้วประเมินผลงานได้
๒. สร้างผลงานจากการสืบค้นงานเขียนแล้วประเมินผลงานได้
๓. บอกประโยชน์ของการสืบค้นงานเขียนแล้วนำมาสร้างผลงานได้

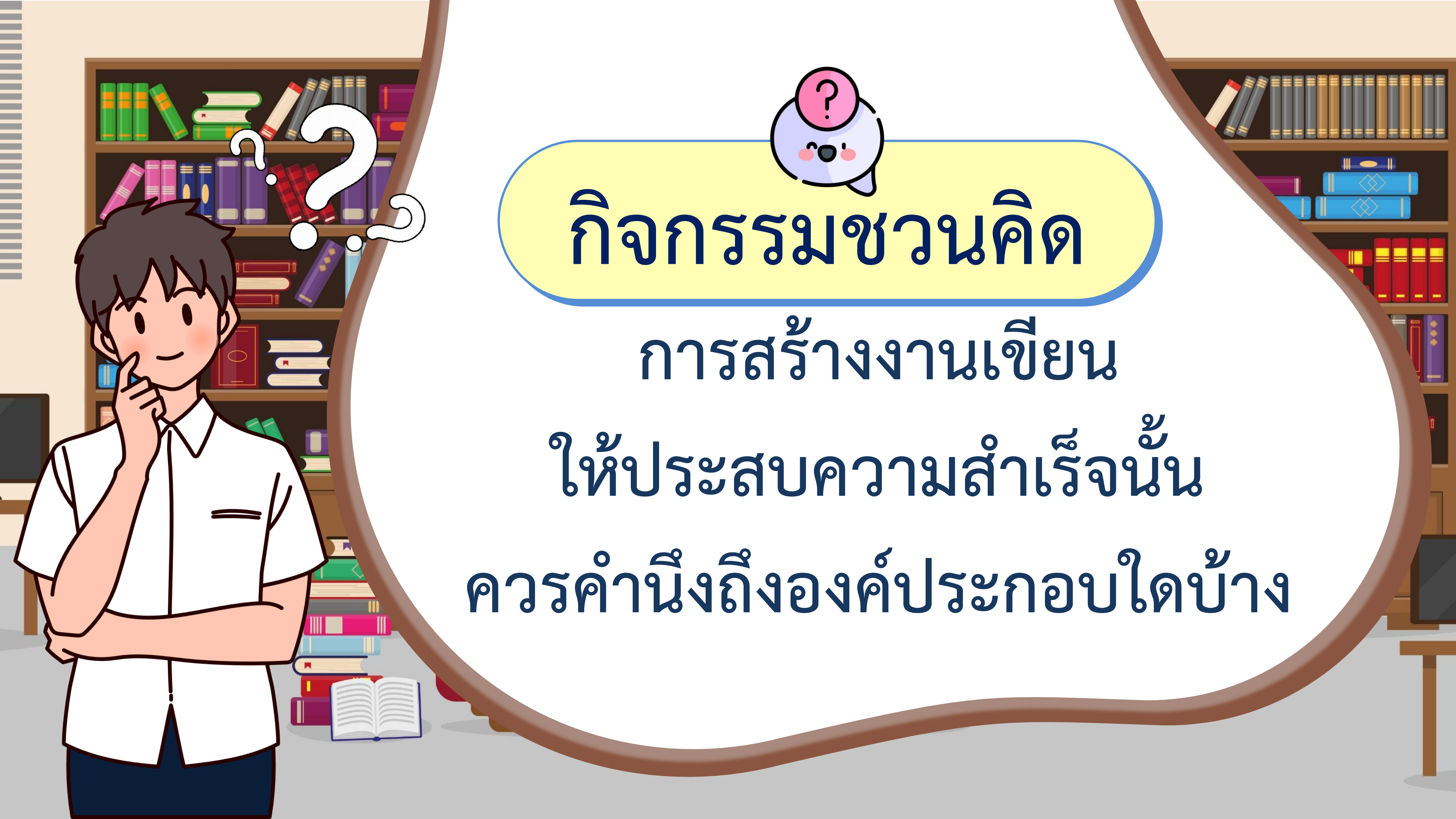

กิจกรรมชวนคิด

การสร้างงานเขียน

ให้ประสบความสำเร็จนั้น

ควรคำนึงถึงองค์ประกอบใดบ้าง

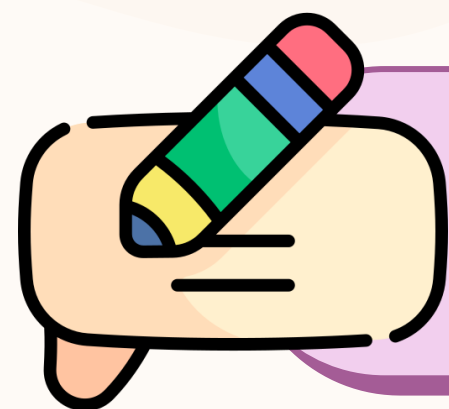

กิจกรรมชวนคิด

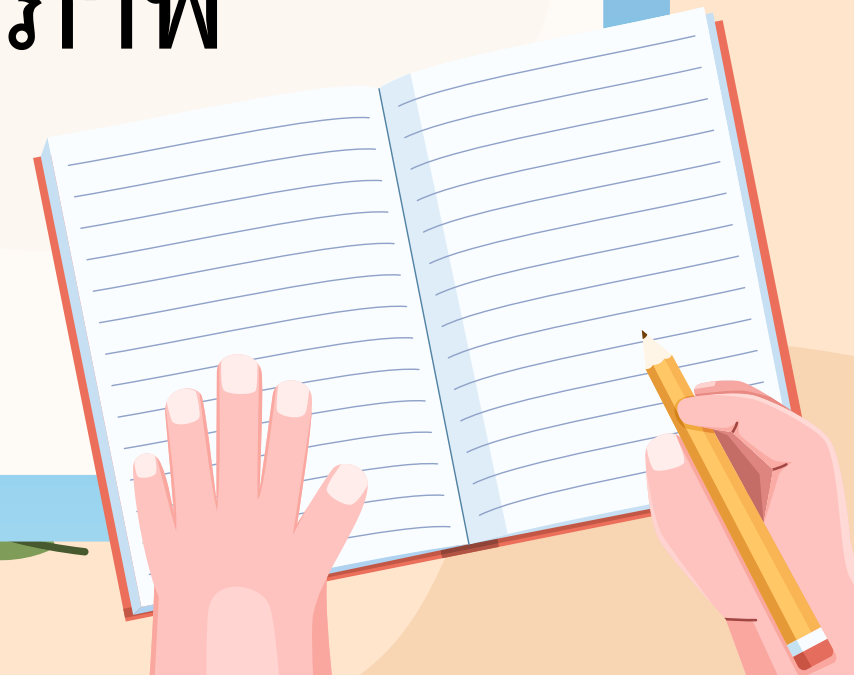
จากกิจกรรมการตอบคำถามในช่วงที่ผ่านมา
นักเรียนคิดว่าจะสามารถนำเอามา
สร้างงานเขียนอย่างไรได้บ้าง จงอภิปราย

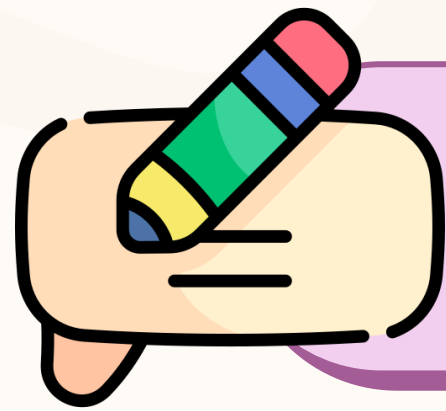

การออกแบบงานเขียน

การออกแบบงานเขียน เป็นการสร้างสรรค์ผลงานการเขียน โดยเริ่มจากการวางแผนโครงเรื่อง จนถึงการบรรจุร้อยเรียง ถ้อยคำ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสื่อสารความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบงานเขียน

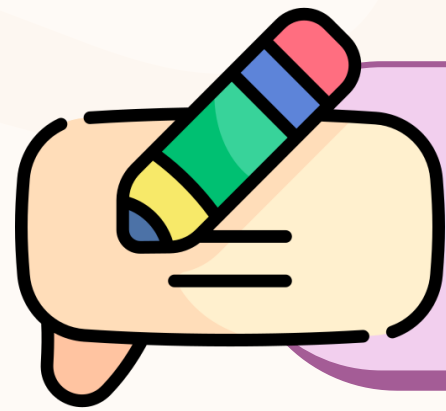
๑. การวางแผน

กำหนดวัตถุประสงค์ ระบุเป้าหมายของงานเขียน เช่น เพื่อให้ข้อมูล, เพื่อโน้มน้าว, เพื่อสร้างความบันเทิง เป็นต้น

ระบุกลุ่มเป้าหมาย ระบุว่าผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายคือใคร เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน เป็นต้น

รวบรวมข้อมูล ค้นหาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นสำหรับเนื้อหางานเขียน

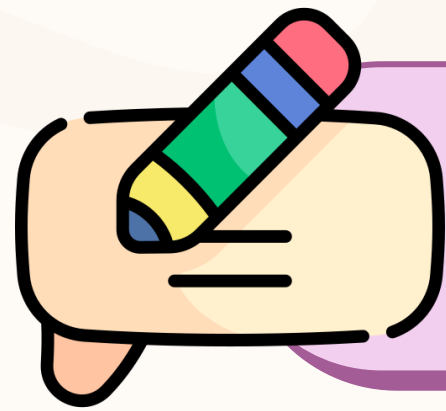
การออกแบบงานเขียน

๒. การร่างงานเขียน

วางโครงสร้าง กำหนดโครงสร้างของงานเขียน เช่น
บทนำ, เนื้อหา, บทสรุป

เริ่มร่างงานเขียน เริ่มเขียนตามโครงสร้างที่วางไว้
ตามแนวทางการเขียน

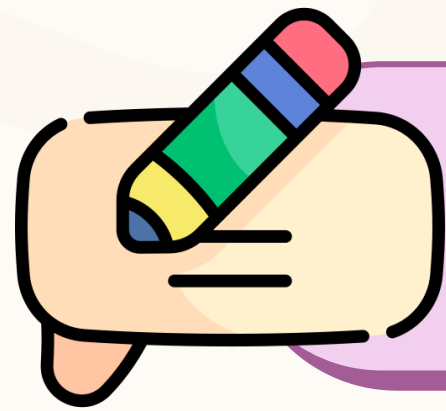

การออกแบบงานเขียน

๓. การปรับปรุงและแก้ไข

ตรวจสอบโครงสร้าง ตรวจสอบว่าเนื้อหา มีการจัดลำดับที่
เหมาะสมและสอดคล้องกัน
แก้ไขและเพิ่มเติม แก้ไขหรือเพิ่มเติมเนื้อหา
ที่ไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์

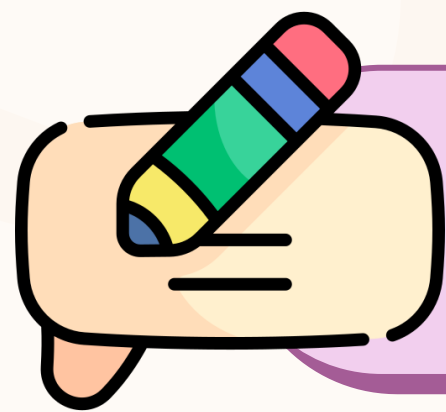

การออกแบบงานเขียน

๔. การตรวจสอบความถูกต้อง

ตรวจทานการใช้คำ เป็นการตรวจสอบการใช้คำและประโยค ตามหลักภาษาไทย

ปรับปรุงรูปแบบการเขียน ปรับปรุงการใช้คำและแนวทางการเขียนให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

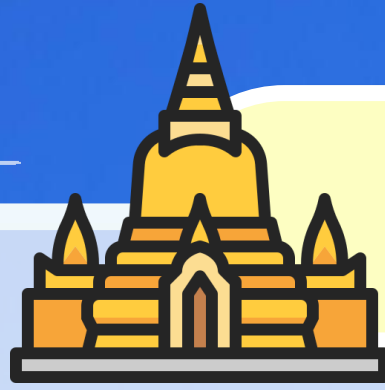
การออกแบบงานเขียน

๕. การจัดรูปแบบและเผยแพร่

เตรียมต้นฉบับ จัดรูปแบบต้นฉบับให้เรียบร้อย เช่น การจัดย่อหน้า, การใช้ตัวอักษร, การแทรกรูปภาพหรือกราฟิกที่เกี่ยวข้อง

เผยแพร่ ส่งงานเขียนไปถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การตีพิมพ์, การเผยแพร่ลงช่องทางสื่อออนไลน์, การส่งอีเมล เป็นต้น

นิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทองจะสอดแทรกเกร็ดความรู้ให้ผู้อ่าน
นึกเห็นภาพและเข้าใจสภาพสังคม สมัยรัตนโกสินทร์
ดังเช่น การกล่าวถึงการประกอบอาชีพของชาวต่างชาติ
ในช่วงที่สุนทรภู่เดินทางผ่านบ้านญวนชาวญวน เข้ามา
อาศัยในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นรอบเกาะรัตนโกสินทร์
ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวญวนในสมัยนั้นเลี้ยงชีพด้วยการทำ
ประมงน้ำจืดเพื่อการค้า เช่น

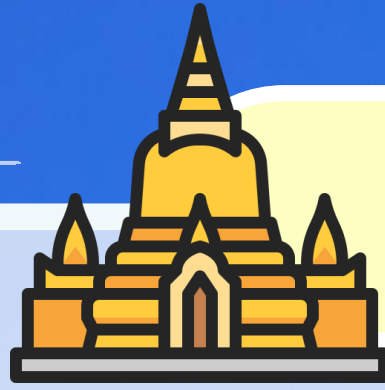

นิราศภูเขาทอง

ถึงบ้านญวนล้วนแต่โรงแลสะพาน
มีช่องขังกุ้งปลาไว้ค้าขาย
ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางราย
พวกหญิงชายพร้อมเพรียงมาเมี่ยงมอง

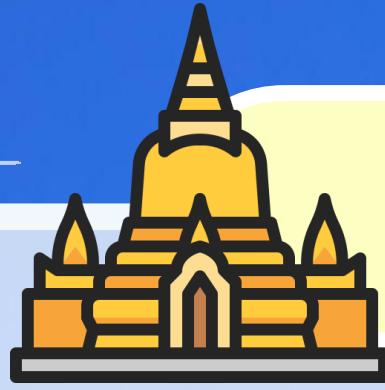

นิราศภูเขาทอง

สุนทรภู่เมื่อเดินทางผ่านสถานที่ อาทิจ วัดประโคนปัก
สุนทรภู่ได้บอกเล่าเรื่องราวที่มาของชื่อวัดแห่งนี้ไว้ว่า
บริเวณนี้เป็นที่ปักเสาประโคนเพื่อปักเขตแดน เช่น

ถึงอารามนามวัดประโคนปัก ไม่เห็นหลักลือเล่าว่าเสาหิน
เป็นสำคัญปักแดนในแผ่นดิน มิรู้สิ้นสุดชื่อที่ลือชา

นิราศภูเขาทอง

นอกจากนี้ สุนทรภู่ยังได้กล่าวถึง สามโคก
ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยพระราชทาน
เปลี่ยนชื่อเป็น ปทุมธานี เพราะมีพระราชดำริว่าเมืองนี้
เป็นบริเวณที่มีดอกบัวขึ้น อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น

ถึงสามโคกโคกถวิลถึงปิ่นเกล้า
ประธานนามสามโคกเป็นเมืองตรี

พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว

นิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทองได้บันทึกเรื่องราว วิถีชีวิตและวัฒนธรรม
ของผู้คนร่วมสมัย ดังเช่น วิถีชีวิตของชาวบ้าน วัฒนธรรมในแต่
ละท้องถิ่น และศิลปะแขนงต่าง ๆ

ในทัศนะของสุนทรภู่จะมองว่าแม้ว่าการดำเนินชีวิตจะ
ยากลำบากแต่ก็ไม่ปฏิเสธว่าสังคมไทยร่มเย็นและสงบสุข
ดังจะเห็นได้จากการพรรณนาภาพบ้านเมืองที่มีภูมิประเทศ
งดงาม คงความเป็นธรรมชาติ เช่น

นิราศภูเขาทอง

จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก
ดูนารักบรรจงส่งเกสร
เหล่าบัวเพื่อนแลสล้างริมทางจร
ก้ามกุ้งซ่อนเลียดสำหรับไต้คงคา

นิราศภูเขาทอง

การติดต่อกับข้าขาย สุนทรภู่มักถ่ายทอดภาพสังคมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาไว้ในบทประพันธ์เรื่องต่าง ๆ ที่แต่งอยู่เสมอ เช่นเดียวกับในนิราศภูเขาทองที่สุนทรภู่ได้บรรยายสภาพบ้านเมือง และวิถีชีวิตของผู้คน ตลอดจนบรรยากาศของสถานที่อาทิ ภาพการค้าขายที่ดำเนินไปอย่างคึกคัก มีการนำสินค้าหลากหลายประเภทที่บรรทุกมากับเรือสำเภาวางขายในแพที่จอดเรียงรายอยู่ตามริมน้ำ

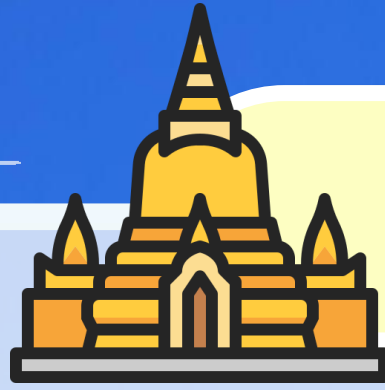

นิราศภูเขาทอง

ไปพำนัวัดทัศนาริมทำน้ำ
แพประจำจอดรายเขาขายของ
มีแพรผ้าสารพัดสีม่วงทอง
ทั้งสิ่งของชาวเหนือเครื่องสำเภา

นิราศภูเขาทอง

สุนทรภู่กล่าวถึงหญิงสาวงามอยู่
ย่านปากเกร็ด (เขตจังหวัดนนทบุรี) ในสมัยนั้นนิยม
แต่งหน้าและแต่งผมตามอย่างหญิงสาวชาวไทย เช่น
การมัดหน้า ถอนไรจุก คือ ถอนผมรอบ ๆ ผมจุกให้เป็น
แนวเล็ก ๆ จนเป็นวงกลมรอบผมจุกและจับเขม่า ซึ่งเป็น
วิธีการแต่งผมเพื่อให้ผมมีสีดำเป็นมัน โดยใช้เขม่าผสมกับ
น้ำมันหอม เช่น

นิราศภูเขาทอง

ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า
ผู้หญิงเก๋ล้ำมวยงามตามภาษา
เดี๋ยวนี้มอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา
ทั้งผ้าหน้าจับเขมาเหมือนชาวไทย

นิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทอง นอกจากจะมีคุณค่าด้านเนื้อหาแล้ว ในด้านวรรณศิลป์ก็ได้รับการยอมรับว่ามีความงดงามและมีความไพเราะ แม้สุนทรภู่จะใช้ถ้อยคำธรรมดาสามัญในการประพันธ์ แต่ทว่ามีความหมายลึกซึ้ง สะท้อนอารมณ์ และสร้างจินตภาพได้อย่างชัดเจน นิราศภูเขาทองจึงมีคุณค่า และความดีเด่นในด้านวรรณศิลป์ ดังการเล่นเสียง บทประพันธ์ของสุนทรภู่ ถือได้ว่าเป็นความดีเด่นเรื่องการเล่นเสียงโดยเฉพาะการเล่นเสียงสัมผัสภายในวรรค ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรทำให้กลอนนิราศภูเขาทองมีความไพเราะเป็นอย่างมาก

เช่น

นิราศภูเขาทอง

น้ำว้างกลิ้งเขียวเป็นเกลียวกลอก
กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน
บ้างพลุ่งพลุ่งวู่วางเหมือนกงเกวียน
ดูเวียนเวียนคว้างคว้างเป็นหว่างวน

สัมผัสอักษรที่พบ คือ เกลียวกลอก ฉอกฉาดฉัด
ฉวัดเฉวียน กงเกวียน หว่างวน

นิราศภูเขาทอง

ทั้งองค์ฐานรานร้าวถึงเก่าแกก
เผยอแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
โอ้เจดียที่สร้างยังร้างรัก
เสียดายนักนิกน่าน้ำตากระเด็น
สัมผัสอักษรที่พบ คือ นักริก น่าน้ำ

นิราศภูเขาทอง

เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ต้าน
ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ
เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอยกา

สัมผัสอักษรที่พบ คือ คับแคบ ไร้รังเร่

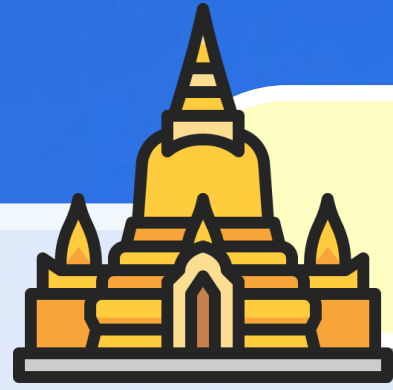

นิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทองมีโวหารที่ คมคายและยังมีความหมายที่สร้างอารมณ์สะท้อนใจ และสะท้อน ลัทธิธรรมและความจริงของชีวิตได้อย่างชัดเจน เพราะกวีแตกต่างจากประสพการณ์ชีวิตของตนซึ่งส่วนมากเป็นสังขารมดาที่มนุษย์ทุกคนย่อมเคยประสบ นิราศภูเขาทองจึงเป็นที่ติดใจผู้อ่านและนิยมอ้างอิงกันต่อมาจนถึงปัจจุบัน เช่น

นิราศภูเขาทอง

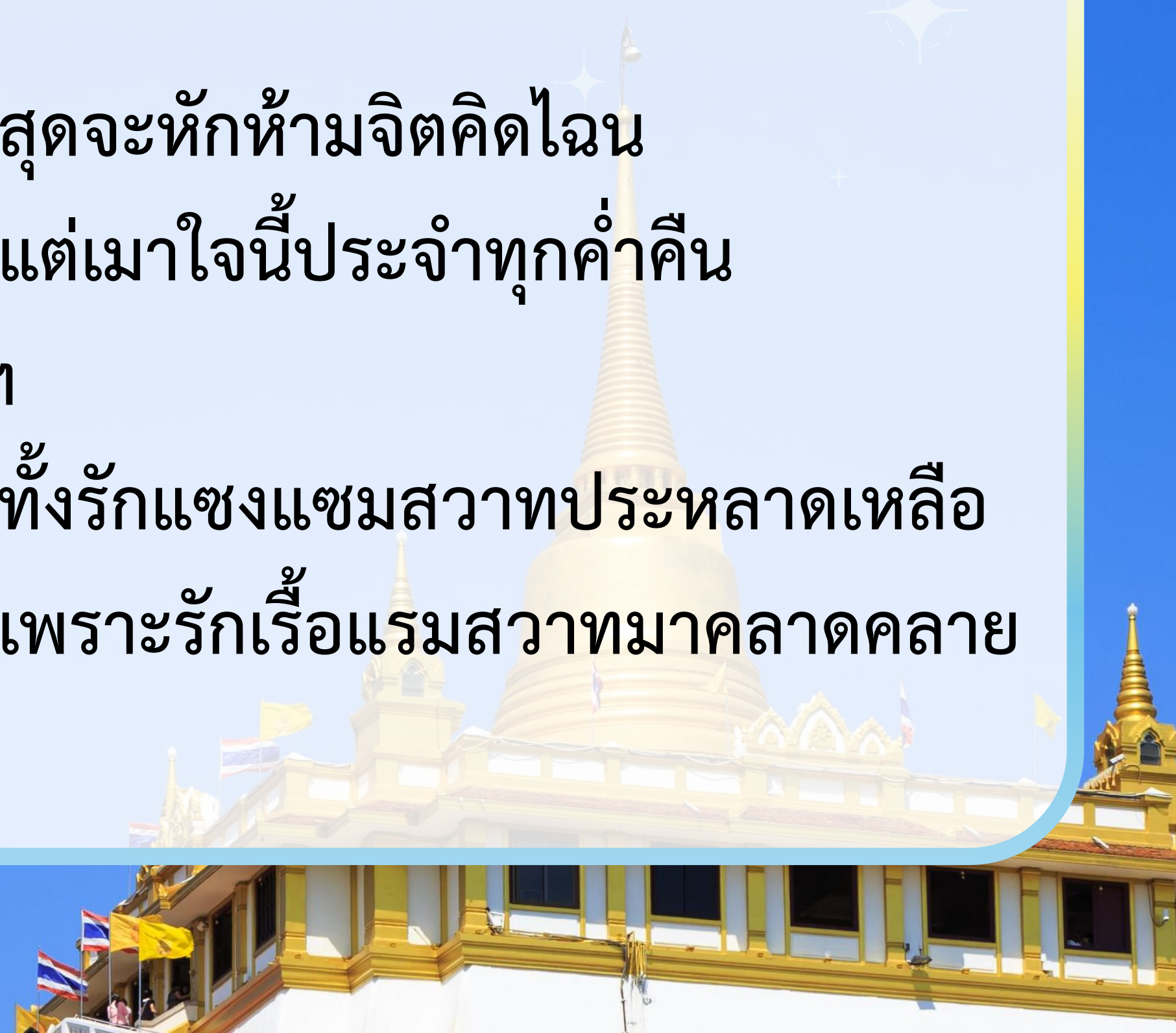
ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังเมารัก
ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป

เห็นโคกใหญ่ไกล่น้ำระกำแฝง
เหมือนโคกพีที่ขำระกำเจือ

สุดจะหักห้ามจิตคิดโฉน
แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน

ฯลฯ

ทั้งรักแสงแสมสวาทประหลาดเหลือ
เพราะรักเรือแรมสวาทมาคลาดคลาย

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้

เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนสุขใจ (๒)

เมื่อเสร็จแล้ว ให้ปฏิบัติใบงานที่ ๑๔

แล้วนำเสนอตามลำดับ

ใบความรู้ที่ ๑๔

เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเสนอเรียนสุขใจ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนสุขใจ (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนสุขใจ (๒)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การออกแบบงานเขียนเป็นการสร้างสรรค์ผลงานการเขียนโดยเริ่มจากการวางแผนโครงเรื่อง จนถึง การบรรจุร้อยเรียงถ้อยคำ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสื่อสารความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของ ผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. การวางแผน

กำหนดวัตถุประสงค์ ระบุเป้าหมายของงานเขียน เช่น เพื่อให้ข้อมูล, เพื่อโน้มน้าว, เพื่อสร้าง ความบันเทิง เป็นต้น

ระบุกลุ่มเป้าหมาย ระบุว่าผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายคือใคร เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน เป็นต้น รวบรวมข้อมูล ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นสำหรับเนื้อหางานเขียน

๒. การร่างงานเขียน

วางโครงสร้าง กำหนดโครงสร้างของงานเขียน เช่น บทนำ, เนื้อหา, บทสรุป เริ่มร่างงานเขียน เริ่มเขียนตามโครงสร้างที่วางไว้ ตามแนวการเขียน

๓. การปรับปรุงและแก้ไข

ตรวจสอบโครงสร้าง ตรวจสอบว่าเนื้อหามีการจัดลำดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน แก้ไขและเพิ่มเติม แก้ไขหรือเพิ่มเติมเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์

๔. การตรวจสอบความถูกต้อง

ตรวจทานการใช้คำ เป็นการตรวจสอบการใช้คำและประโยค ตามหลักภาษาไทย

ปรับปรุงรูปแบบการเขียน: ปรับปรุงการใช้คำและแนวทางการเขียนให้เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

๕. การจัดรูปแบบและเผยแพร่

เตรียมต้นฉบับ จัดรูปแบบต้นฉบับให้เรียบร้อย เช่น การจัดย่อหน้า, การใช้ตัวอักษร, การ แทรกรูปภาพหรือกราฟิกที่เกี่ยวข้อง

เผยแพร่ ส่งงานเขียนให้ถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การตีพิมพ์, การเผยแพร่ลง ช่องทางสื่อออนไลน์, การส่งอีเมล เป็นต้น

ใบความรู้ที่ ๑๔

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

นิราศภูเขาทองจะสอดแทรกเกร็ดความรู้ให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพและเข้าใจสภาพสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ ดังเช่น การกล่าวถึงการประกอบอาชีพของชาวต่างชาติในช่วงที่สุนทรภู่เดินทางผ่านบ้านญวนชาวญวน เข้ามาอาศัยในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นรอบเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวญวนในสมัยนั้นเลี้ยงชีพด้วยการทำประมงน้ำจืดเพื่อการค้า เช่น

ถึงบ้านญวนล้วนแต่โรงแลสะพรั่ง	มีข้องชั่งกุ้งปลาไว้ค้าขาย
ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางราย	พวกหญิงชายพร้อมเพรียงมาเมี่ยงมอง

สุนทรภู่เมื่อเดินทางผ่านสถานที่ อาทิ วัดประโคนปึก สุนทรภู่ได้บอกเล่าเรื่องราวที่มาของชื่อวัดแห่งนี้ไว้ว่าบริเวณนี้เป็นที่ปักเสาประโคนเพื่อปักเขตแดน เช่น

ถึงอารามนามวัดประโคนปึก	ไม่เห็นหลักลือเล่าว่าเสาหิน
เป็นสำคัญปักแดนในแผ่นดิน	มีรูสิ้นสุดชื่อที่ลือชา

นอกจากนี้ สุนทรภู่อยังได้กล่าวถึง สามโคก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยพระราชทานเปลี่ยนชื่อเป็น ปทุมธานี เพราะมีพระราชดำริว่าเมืองนี้เป็นบริเวณที่มีดอกบัวขึ้น อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น

ถึงสามโคกโคกถวิลถึงปิ่นเกล้า	พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี	ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว

ใบความรู้ที่ ๑๔

เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเสนอเรียนรู้ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนรู้ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนรู้ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

นิราศภูเขาทองได้บันทึกเรื่องราว วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนร่วมสมัย ดังเช่น วิถีชีวิต
ของชาวบ้าน วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และศิลปะแขนงต่าง ๆ

ในทัศนะของสุนทรภู่จะมองว่าแม้ว่าการดำเนินชีวิตจะยากลำบากแต่ก็ไม่ปฏิเสธว่าสังคมไทย
ร่วมเย็นและสงบสุข ดังจะเห็นได้จากการพรรณนาภาพบ้านเมืองที่มีภูมิประเทศงดงาม คงความเป็น
ธรรมชาติ เช่น

จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก
เหล่าบัวเผื่อนแลสล้างริมทางจร

ดูน่ารักบรรจงส่งเกสร
ก้ามกุ้งช้อนเสียดสาหร่ายได้คงคา

การติดต่อค้าขาย สุนทรภู่มักถ่ายทอดภาพสังคมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาไว้ในบทประพันธ์
เรื่องต่าง ๆ ที่แต่งอยู่เสมอ เช่นเดียวกับในนิราศภูเขาทองที่สุนทรภู่ได้บรรยายสภาพบ้านเมือง และวิถีชีวิต
ของผู้คน ตลอดจนบรรยากาศของสถานที่ อาทิ ภาพการค้าขายที่ดำเนินไปอย่างคึกคัก มีการนำสินค้า
หลากหลายประเภทที่บรรทุกมากับเรือสำเภาวางขายในแพที่จอดเรียงรายอยู่ตามริมน้ำ

ไปพันวัดที่ศนาริมท่าน้ำ
มีแพผ้าสารพัดสีม่วงตอง

แพประจำจอดรายเขาขายของ
ทั้งสิ่งของชาวเลื่องเครื่องสำเภา

สุนทรภู่กล่าวถึงหญิงสาวชาวมอญ ซึ่งอาศัยอยู่ในย่านปากเกร็ด (เขตจังหวัดนนทบุรี) ในสมัยนั้น
นิยมแต่งหน้าและแต่งผมตามอย่างหญิงสาวชาวไทย เช่น การผัดหน้า ถอนไรจุก คือ ถอนผมรอบ ๆ ผมจุก
ให้เป็นแนวเล็ก ๆ จนเป็นวงกลมรอบผมจุกและจับเขม่า ซึ่งเป็นวิธีการแต่งผมเพื่อให้ผมมีสีดำเป็นมัน โดยใช้
เขม่าผสมกับน้ำมันหอม เช่น

ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า
เดี๋ยวนี้มอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา

ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา
ทั้งผัดหน้าจับเขม่าเหมือนชาวไทย

ใบความรู้ที่ ๑๔

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

นิราศภูเขาทอง นอกจากจะมีคุณค่าด้านเนื้อหาแล้ว ในด้านวรรณศิลป์ก็ได้รับการยอมรับว่า มีความงดงามและมีความไพเราะ แม้สุนทรภู่จะใช้ถ้อยคำธรรมดาสามัญในการประพันธ์ แต่ทว่า มีความหมายลึกซึ้ง สะเทือนอารมณ์ และสร้างจินตภาพได้อย่างชัดเจน นิราศภูเขาทองจึงมีคุณค่า และความดีเด่นในด้านวรรณศิลป์ ดังการเล่นเสียง บทประพันธ์ของสุนทรภู่ ถือได้ว่าเป็นความดีเด่น เรื่องการเล่นเสียงโดยเฉพาะการเล่นเสียงสัมผัสภายในวรรค ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรทำให้กลอนนิราศ ภูเขาทองมีความไพเราะเป็นอย่างมาก เช่น

ดูน้ำวังกลิ้งเขียวเป็นเกลียวกลอก กลับกระโดดถนัดฉวัดเฉวียน
บ้างพลุ่งพล่งวู้งวเหมือนงวงเวียน ดู เวียนเวียนคว้างคว้างเป็นหว่างวน
สัมผัสอักษรที่พบ คือ เกลียวกลอก ฉวัดเฉวียน ถนัดฉวัดเฉวียน งวงเวียน ห้างวน

ทั้งองค์ฐานรานร้าวถึงเกล้าแฉก เฝยอแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก เสียดยนักรักน่าน้ำตากระเด็น
สัมผัสอักษรที่พบ คือ นึกนึก น่าน้ำ

เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็อำนี้ ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอยกา
สัมผัสอักษรที่พบ คือ คับแคบ ไร้รังเร่

ใบความรู้ที่ ๑๔

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

นิราศภูเขาทองมีโวหารที่คมคายและยังมีความหมายที่สร้างอารมณ์สะเทือนใจ และสะท้อน
สังคมและความจริงของชีวิตได้อย่างชัดเจน เพราะกวีแต่งจากประสบการณ์ชีวิตของตนซึ่งส่วนมากเป็น
สิ่งธรรมดาที่มนุษย์ทุกคนย่อมเคยประสบ นิราศภูเขาทองจึงเป็นที่ติดใจผู้อ่านและนิยมอ้างอิงกันต่อมา
จนถึงปัจจุบัน เช่น

ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังเมารัก
ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป

ฯลฯ

เห็นโคกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฝง
เหมือนโคกพิที่ชำระกำเจือ

ฯลฯ

เคยหมอบใกล้ได้กลิ่นสุคนธ์ตรลบ
สิ้นแผ่นดินสิ้นรสสุคนธา

ฯลฯ

เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็อำนี้
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแค้นใจ

ฯลฯ

สุดจะหักห้ามจิตคิดเอน
แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน

ทั้งรักแฉงแหมสวาทประหลาดเหลือ
เพราะรักเรื้อแรมสวาทมาคลาคลาย

ละอองอบรสรื่นชื่นนาสา
วาสนาเราก็อิ่มเหมือนกลืนสุคนธ์

ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอยกา

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนสุขใจ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาลครั้งหนึ่ง หนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่าฉัน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ศิลปะในการเขียน นำเรียนสุขใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นักเรียนมีวิธีการเตรียมตัวและวางแผนการสร้างผลงานเขียนอย่างไรบ้าง จงอธิบาย (๕ คะแนน)

ตอบ.....

๒. สร้างงานเขียนจากการสืบค้น จำนวน ๑ ผลงาน จงอธิบาย
(๕ คะแนน)

ตอบ.....

เรื่อง ศิลปะในการเขียน น่าเรียนสุขใจ (๒)

๓. จากการลงมือปฏิบัติแล้ว เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ผลงานของนักเรียนมีจุดเด่นและข้อเสนอแนะมีอะไรบ้าง จงอธิบาย (๕ คะแนน)

ตอบ.....

๔. ถ้านักเรียนจะต้องผลิตผลงานสร้างสรรค์ขึ้นมา ๑ ผลงาน นักเรียนจะสร้างผลงานสร้างสรรค์อย่างไร ให้มีคุณค่าต่อตนเอง หรือต่อสังคม จงอธิบาย (๕ คะแนน)

ตอบ.....

สรุป

นักเรียนคิดว่ากิจกรรมการเขียน
ในชั่วโมงนี้ ทำให้เราได้ประโยชน์
อย่างไรบ้าง

คำไหนใช้ถูก

ทักหลัง

รับปีหลัง

ทับหลัง

- (๑) น. ท่อนหินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่สลักเป็นลวดลายต่าง ๆ วางพาดอยู่เหนือกรอบประตูทางเข้าปราสาทหิน
- (๒) น. เรียกตัวไม้ที่อยู่ตอนบนหลังกรอบเข็ดหน้าของประตูหรือหน้าต่าง ใช้สอดเดือยบานประตูหรือบานหน้าต่าง เรียกว่า ทับหลังหน้าต่าง หรือ ทับหลังประตู.

ภาพถ่าย : บน ทับหลังสลักภาพมหาภารตะ ตอน สถาบรรพ

ช่าง ทับหลังทับหลังสลักภาพตอนกวนเกษียรสมุทร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย

ผู้ถ่าย : นายธีรุต จันททรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๘

ทับหลังสลักภาพตอนกวนเกษียรสมุทร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย จังหวัดนครราชสีมา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ริเริ่ม ก่อร่าง สร้างงานเขียน (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง ริเริ่ม ก่อร่าง สร้างงานเขียน (๑)
- ๒) ใบความรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ริเริ่ม ก่อร่าง สร้างงานเขียน (๑)
- ๓) ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง ริเริ่ม ก่อร่าง สร้างงานเขียน (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

